

Instruks for Kreftforeningens arbeid med tildeling av forskningsmidler

Fastsatt av Kreftforeningens styre 09.12.2021, revidert 11.06.2024 og 12.06.2025.

I Kreftforeningens vedtekter § 4-3, fjerde ledd, er det bestemt at:

Styret skal fastsette instruks for arbeidet med tildelingen av forskningsmidler, så som om saksbehandlingen, vurderingen av søknader, habilitetskrav, klageadgang mv.

1. Overordnede prinsipper

Støtte til forskning skal være blant Kreftforeningens viktigste virkemidler for å nå strategiske mål.

Kreftforeningen skal:

- støtte kreftforskning i vid forstand, inkludert forskningsdrevet innovasjon
- være transparent om prosesser for tildeling av midler og beslutninger
- ha dialog med institusjoner som mottar midler
- være en pådriver for brukermedvirkning i forskning, både i egne tildelinger og i norsk kreftforskning generelt
- gjøre kunnskaps- og behovsbaserte prioriteringer av forskningsmidlene

2. De ulike organenes roller i Kreftforeningens forskningsfinansiering

Kreftforeningens styre fatter beslutninger om

- Kreftforeningens strategi
- årsbudsjettet, der Kreftforeningens midler til formål forskning fordeles på ulike utlysninger og tiltak
- tildeling av midler til forskning
- klager på tildelingsvedtak
- vedtak om kreftforskningspriser

I tillegg skal styret i årsberetningen eller på annen måte orientere representantskapet om tildelingen av forskningsmidler.

Det vitenskapelige råd skal være rådgivende organ for Kreftforeningens arbeid med kreftforskning. Rådets arbeid er fastsatt av styret i egen instruks.

Generalsekretæren er ansvarlig for at forskningsarbeidet i Kreftforeningen er i tråd med Kreftforeningens vedtekter, Kreftforeningens etiske retningslinjer, denne instruksen, strategi og budsjett.

3. Bevilgninger til forskning

Kreftforeningen skal som hovedregel støtte forskning gjennom konkurranseutsatte utlysninger av forskningsmidler.

Prioriteringer og valg av tiltak for fordeling av midler skal tydeliggjøres gjennom Kreftforeningens Strategi.

Brukermedvirkning skal vurderes for alle forskningssatsinger. Formen for og graden av involvering av brukerrepresentanter tilpasses den enkelte utlysning.

3.1. Konkurranseutsatte utlysninger

Kreftforeningen skal alene eller sammen med andre lyse ut forskningsmidler. En utlysning kan være åpen for alle deler av kreftforskningen eller være tematisk avgrenset. Kreftforeningen skal lyse ut forskningsmidler etter følgende prinsipper:

- Utlysninger skal offentliggjøres på Kreftforeningens nettsider og gjøres kjent for å sikre lik tilgang på informasjon for alle relevante forskningsmiljøer
- Følgende informasjon skal være tilgjengelig i utlysningen
 - Formål med utlysningen og eventuelle strategiske prioriteringer
 - Krav til søker og søknad
 - Vurderingsprosess og -kriterier
 - Retningslinjer, veiledninger og maler
 - Kontraktsvilkår for innvilgede prosjekter

Ved finansieringssamarbeid hvor Kreftforeningen ikke selv står for utlysningsprosessen, skal utlysningen også gjøres kjent gjennom Kreftforeningens kanaler.

3.1.1 Søknadsbehandling

- Søknader behandles konfidensielt og i henhold til personvernregelverket, og det kreves taushetserklæring fra alle som har tilgang til informasjon om søkere og søknadene
- Søknadene skal vurderes av fagfeller
- Fagfellene skal være aktive forskere på et konkurransedyktig nivå for å sikre vurderinger opp mot internasjonal forskning
- For å sikre uavhengighet skal fagfellene i all hovedsak ha arbeidssted utenfor Norge
- Fagfeller rekrutteres av Kreftforeningen etter behov, til en eller flere faggrupper som til sammen skal dekke det faglige spennet i søknadene man mottar i den aktuelle utlysningen
- I spesifikke tilfeller, for eksempel ved vurdering av innovasjonsprosjekter, kan det også i tillegg til fagfeller rekrutteres andre nasjonale eller internasjonale eksperter med relevant kompetanse fra for eksempel industri, innovasjon, brukermedvirkning, policy-arbeid, implementering eller andre områder for å sikre en helhetlig og relevant evaluering. I denne instruksjonen kaller vi disse «evaluatorer». De generelle saksbehandlingsreglene i denne instruksjonen gjelder også for evaluatorer.
- Søknadene skal vurderes etter kriterier og en karakterskala som er gjort kjent for søkeren på forhånd
- Habilitet vurderes etter reglene i denne instruksjonen

3.1.2 Klageadgang

Søkere som har fått avslag, eller er på venteliste, på søknad om forskningsbevilgninger, kan klage på vedtaket på følgende vilkår:

- Klageretten er begrenset til saksbehandlingsfeil, og omfatter ikke faglige vurderinger
- Klager må fremmes skriftlig til Kreftforeningen, og må være mottatt innen 3 uker etter underretning om vedtaket
- Behandlingstiden skal begrenses til 10 uker
- Alle klager skal behandles av styret
- Søkeren har rett til skriftlig begrunnelse på opprettholdt avslag
- Ved utlysninger der Kreftforeningen samarbeider med andre, kan det være egne vilkår for klage.

3.2. Andre satsninger

Kreftforeningen skal ta strategiske finansielle initiativ og kan tildele forskningsmidler utenom utlysninger. Slike tildelinger skal gå til forskning innenfor prioriterte områder i Kreftforeningens strategi, og til prosjekter som vanskelig kan støttes gjennom konkurranseutsatte utlysninger.

For slike satsninger skal bakgrunn og formål med tildelingen beskrives. Kreftforeningen skal sørge for transparens og kvalitet gjennom dokumentasjon, etterprøvnbarhet og kvalitetssikring.

3.3 Fullmakt til generalsekretær og styreleder

Generalsekretæren og styreleder har fullmakt fra styret til sammen å foreta forskningstildelinger oppad begrenset til 3 millioner kroner og som er i tråd med Kreftforeningens strategi og i henhold til styrets vedtatte prioriteringer i budsjett.

4. Habilitet

Kreftforeningen etterstreber å sikre upartiske forskningstildelinger og at omverden har tillit til at tildelingene faktisk skjer upartisk. Det vil i alle tilfeller være bedre at man fratrer saksbehandlingen i tvilstilfeller, enn at foreningen blir gjenstand for kritikk.

4.1. Personkretsens habilitetsreglene gjelder for

Kreftforeningen skal ha rutiner for å sørge for at alle som sitter i en posisjon som kan påvirke en tildeling av forskningsmidler er habile. Dette inkluderer blant annet:

- Fagfeller
- Evaluatore
- Kreftforeningens ansatte
- Styrets medlemmer

4.2. Bestemmelsens rekkevidde

Alle som sitter i en posisjon som kan påvirke en tildeling av forskningsmidler fra Kreftforeningen skal vurdere sin egen habilitet på bakgrunn av følgende overordnede spørsmål:

- Finnes det forhold som gjør at min dømmekraft eller evne til å fatte en upartisk avgjørelse kan svekkes?
- Finnes det forhold som gjør at noen andre kan mene at min dømmekraft eller evne til å fatte en upartisk avgjørelse er svekket?
- Er min opptreden egnet til å svekke tilliten til beslutningen?

Mer spesifikt, skal det automatisk legges til grunn at blant annet fagfeller, evaluatore, styrets medlemmer og Kreftforeningens ansatte er inhabile til å tilrettelegge grunnlaget for avgjørelse av en søknad eller treffe en avgjørelse i en sak om tildeling, dersom de

- selv er søker eller prosjektdeltaker
- har et nært personlig forhold til søker eller prosjektdeltakere
- har et nært faglig samarbeid med søker eller prosjektdeltakere
- er leder eller har en ledende stilling i, eller er medlem av styringsorgan eller bedriftsforsamling for en offentlig eller privat virksomhet, som er part i saken. Medlemmer av et fakultetsstyre er inhabile for samtlige søknader fra fakultetet. Tilsvarende gjelder for medlemmer av et universitetsstyre. har en profesjonell eller personlig konflikt med søker eller prosjektdeltaker
- har i løpet av de siste 3 årene veiledet søker eller prosjektdeltakere med sikte på doktorgrad
- er eller har i løpet av de siste 3 årene vært i direkte konkurranse med søker eller prosjektdeltakere

Vedkommende er også inhabil dersom det foreligger andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans eller hennes upartiskhet.

Habilitetsbestemmelsene i denne instruksen bygger på Forskningsrådets habilitetsbestemmelse - Bestemmelser om habilitet og tillit i Norges forskningsråd, versjons nr 6. Denne kan brukes som veiledning.

4.3. Behandling av inhabilitetsspørsmål

I tilknytning til alle møter i Kreftforeningens organer som kan beslutte eller påvirke en tildeling, skal habilitet være et fast punkt på dagsorden. Det skal protokollføres om at spørsmålet har vært på dagsorden, hvilke forhold som ble drøftet, og beslutningen som ble fattet.

En person som mener seg selv inhabil, skal selv informere om dette til det organet personen omfattes av. Organet, det vil si, styremøtet for styrets medlemmer, skal deretter ta den endelige beslutningen om inhabilitet, uten at vedkommende selv deltar. For ansatte i Kreftforeningen, for faggruppemøtet, fagfeller og evaluatore er det generalsekretæren som tar den endelige beslutningen.

4.4. Konsekvens av inhabilitet

Fagfeller og evaluatore som vurderes inhabile av faggruppemøtet, skal ikke delta i fagfellediskusjonene mv. for de spesifikke prosjektene.

Kreftforeningens ansatte som vurderer seg selv inhabile, skal gjøre kjent for generalsekretær hvilke prosjekter eller personer dette gjelder, og ikke tilrettelegge grunnlaget eller delta i aktiviteter som kan påvirke beslutningen. Dette gjelder også i perioden frem til generalsekretær har behandlet og fattet en endelig beslutning av habilitetsspørsmålet.

Styrets medlemmer som vurderer seg selv inhabile i en tildelingssak, skal gjøre dette kjent for styret så snart som mulig og senest på styremøtet hvor tildelingen skal behandles. Hvis styret vurderer vedkommende som inhabil kan vedkommende ikke delta i avgjørelsen av tildelingen eller i andre handlinger som har betydning for den videre saksgangen.

4.5. Overtredelse av habilitetsregler

Dersom en beslutning om tildeling er fattet hvor inhabile personer har deltatt og tildelingen ikke er gjort kjent for mottaker, kan beslutningen vurderes ugyldig av styret dersom den inhabile personenes deltakelse har vært av avgjørende betydning for avgjørelsen eller kan oppfattes å ha hatt slik betydning.

5. Konfidensialitet og taushetsplikt

Enhver ansatt, brukerrepresentant eller andre som utfører arbeid eller tjeneste for Kreftforeningen skal iakttå nødvendig taushet om fortrolige forhold som vedkommende har fått kunnskap om gjennom sitt arbeid eller tillitsverv.

Alle fagfellene og evaluatore skal signere en konfidensialitetsavtale og forplikter seg gjennom denne til verken å dele, benytte seg av eller avsløre informasjon fra søknadene eller resultatene av evalueringsprosessen. Fagfellene og evaluatore skal heller ikke kontakte søkeren angående prosjektet under evalueringsprosessen.

6. Kontrakt og prosjektoppfølgning

Det skal foreligge en kontrakt med alle som mottar forskningsmidler fra Kreftforeningen for å sikre at Kreftforeningens midler forvaltes på en god måte, herunder at kontraktsparten faktisk leverer i tråd med innvilget søknad og prosjektbeskrivelsen og følger opp de juridiske og økonomiske betingelsene som Kreftforeningen (og eventuelt samfinansierer) har satt for tildelingen, herunder Kreftforeningens etiske retningslinjer.

Oppfølging av prosjektene, og således av forpliktelsene inngått gjennom kontrakten, skal fortrinnsvis

gjøres gjennom systematisk prosjektoppfølgning. Dette innebærer løpende prosjektendingssøknader og årlig rapportering, inkludert regnskapsoppfølging.

I enkelte tilfeller vil prosjektoppfølgning administreres av samfinansjør, noe som vil fremgå av kontrakt.

7. Utvikling av Kreftforeningen som forskningsfinansjør

Kreftforeningen skal systematisk evaluere sine prosesser for utlysning, søknadsbehandling og tildeling, og gjerne innhente tilbakemeldinger fra fagfeller, søkere og andre relevante aktører.

Kreftforeningen skal holde seg oppdatert på utviklingen nasjonalt og internasjonalt for beste praksis for forskningsfinansiering og god porteføljestrategi.